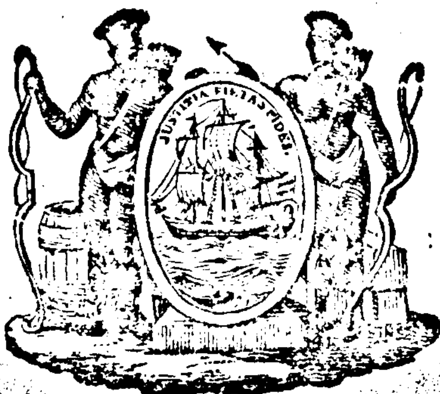
No. 21. Ao 1850.
Zaturdag, 16 Februarij.



SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements-Secretarie.

PARAMARIBO, *den* 15 *Februarij* 1850.

Bij Gouvernements-resolutie van den 13n. dezer Maand No. 191, is tot *Agent van Policie* bevorderd, *de Veldwachter* J. van der Wart, terwijl voorts, onder de nadere goedkeuring des Konings, tot *Beambten van Policie* zijn benoemd, de personen van M. F. Bakkerus en M. van der Velden, met bepaling, dat zij, naar gelang dat de dienst zulks zal vereischen, als *Agenten van Policie, Dienaren van Justitie* of *Veldwachters* zullen worden geëmploijeerd.

De Gouvernements-Secretaris,
J. Æ. LISMAN.

Gouvernements-Secretarie.

Post-Kantoor.

Onafgehaalde Brieven.

D. Bakker. Peggij Cruickshank. . . . Duits. J. H. de Friderici. Mr. H. Heijlidij en B. C. van den Ende. T. J. Leijmes P. van Leeuwe. A. Macintosh J. N. Roux. Willm. Stewart. J. J. Vieira en X. X.

Paramaribo, den 15 Februarij 1850.

De Ambtenaar belast met de Posterij,
J. S. BURNE.

Op Dingsdag den 19n. Februarij e. k., des voormiddags ten 9 ure, zal door Z. E. den Heer Gouverneur, ter gelegenheid van den Verjaardag van Z. M. Onzen Geëerbiedigden Koning, ten Gouvernements-huize publieke audientie verleend worden.

De 2e. Luitenant Adjudant,
C. A. VAN SIJPESTEIJN.

Aanbesteding.

De Administrateur van Financien, zal onder de nadere goedkeuring van Zijne Excellentie den Heere Gouverneur dezer Kolonie, aan den minst inschrijvende besteden, *het repareren der Gebouwen, staande op de voormalige Militaire Post BARON*, aan de rivier *Saramakka*, met bijlevering der daartoe benoodigde Materialen, op de conditien en voorwaarden welke voor de gegadigden ten zijnen kantore ter inzage liggen, alwaar de verzegelde inschrijvings-billetten zullen worden aangenomen tot VRIJDAG den 22n. dezer, des middags ten *twaalf* ure.

Paramaribo, den 15 *Februarij* 1850.

De Administrateur van Financien,
CH. LEERS.

Op Donderdag den 21n. dezer, des namiddags ten 4 ure, zullen fung. CURATORS in het lokaal van het Departement, der *Onbeheerde Boedels*, door den Vendumeester A. Salomons, doen verkoopen:

De *GOEDEREN* gevonden in de volgende *desolate* Boedels, als: Jan Hendk. J. Geijsler, Magdalena K. Loenen, David d'Aron Jessurun, Premiere van J. M. Salomons, Roerdomp Kuik, W. B. Dahmen, Louis Benjn. Elias, Frans J. Cederboom, Philippina van Walders, Jan van Linck, En een *OPSTAL*, met planken beslagen en cingels gedekt, staande op het Erf La. D No. 25, aan de *Keizer Straat*; aankomende den laatstgemelden Boedel.

En vermits in die Boedels tot dus ver geene genoegzame Goederen aanwezig zijn, zoo zullen de Crediteuren niet worden opgeroepen.

Paramaribo, den 15 Februarij 1850,

M. N. ARLAUD,
2de. Commies.

Heden Morgen, ten 9 ure,

Opening der inschrijvings-billetten op de geannonceerde:

20 Vaten *SUIKER*,

van de Plantaadje *Lodewijksburg*, ten overstaan van den Heer Gecommitteerde uit den Hove tot de Zaken van Curatele en Sequestratie.

[3374] *Paramaribo, den* 16 *Februarij* 1850.

NIEUWSTIJDINGEN.

Britsch-Gujana.

Onder de verbeteringen, tot welker daarstelling men in Demerarij voornemens is een gedeelte der leening van 250,000 p. st. te besteden, is men algemeen van gevoelen, om op de westkust van Demerarij een publiek kanaal te graven, dat de Boerasirie kreek met de Demerarij-rivier zoude vereenigen en achterom de plantaadjes der westkust zoude loopen, waardoor aan dezelven tegelijk de middelen van spoedige loozing en goedkoop en ongehinderd vervoer van hare producten zoude verschaft worden. Dit kanaal zoude niet alleen zeer voordeelig zijn voor dat distrikt in het bijzonder, maar ook voor een groot gedeelte, zoo niet voor geheel Essequebo, daar hetzelve het groote oponthoud zoude voorkomen, hetwelk men thans in de vaart van Essequebo naar Georgetown ondervindt, door den langen en omslagtigen weg welke de schoeners en andere vaartuigen dier roete moeten nemen, waarvan weder het gevolg zoude zijn, dat de producten en goederen veel goedkooper dan thans van en naar Essequebo zouden kunnen verscheept worden, en zoodoende een prikkel aan de energie en de onderneming van dat land zoude gegeven worden.

Men verneemt, zegt de *Roijal Gazette*, dat Sir James Carmichael Smijth zulk een kanaal geprojecteerd had, en het is te hopen, dat het bestuur van zijne Excellentie den Gouverneur Barklij, onder deszelfs andere zegeteekenen, ook getuige moge zijn van de instandbrenging van het groote werk, waarvan zijn voorganger het plan had gevormd.

De stad Rome en het Pausdom.

Men moet wel van alle bekendheid met de geschiedenis ontbloot wezen, om de Pausen te durven beschuldigen van, ten opzigte van het administrative, de geesel van Italie geweest te zijn, en onder hun bestier de gezondheid en vruchtbaarheid van hun grondgebied te hebben doen verloren gaan. De zaken, die ten voordeele der Pausen pleiten, zijn zoo talrijk, dat men er niet naar behoeft te zoeken, maar ze slechts heeft uit te kiezen.

Men zou zich bedriegen, zoo men zich verbeeldde, dat het oude keizerrijk Rome eene gezonde verblijfplaats was geweest. Nimmer hebben de bevolkingen zwaarder en veelvuldiger dan de Romeinsche van dien tijd, onder aanstekelijke ziekten te lijden gehad. Men raadplege slechts Galenus en andere geneesheeren van den keizerlijken tijd, welker getuigenis onwraakbaar is. De in te ademen lucht was niet dan met groote moeite en steeds onafgebroken zorgen in goeden staat te onderhouden. Men onttrok zijne aandacht aan de waterleidingen, om die aan het schoonmaken der riolen te wijden. De Tiber werd uitgebaggerd van het punt van den kom van Rome af tot aan zijne monding te Ostia toe.

Eene talrijke administratie, bestierd door eenen hoofdambtenaar, die den titel van Water-Consul voerde, was met het toezigt over die werken belast, maar tot het doen van den arbeid zelven gebruikte men slaven. Sedert dat de Christengodsdienst die werktuigen heeft afgeschaft, zijn er andere noodig, en over deze kunnen slechts rijke staten in ruimte beschikken.

Men heeft zich verbeeld, dat de vlakte rondom Rome, thans woest en ongezond, tijdens de keizers gezond en wonder wel bebouwd is geweest. De schuld van die verachtering heeft men op de Pausen willen doen nederkomen. Men behoort echter niet uit het oog te verliezen, de talrijke invasien en gevechten, van welke deze historische vlakte het tooneel geweest is, en die er de gebouwen en beplantingen van verwoest hebben.

Dan ook zelfs reeds voor die invasien was de landstreek ongezond; dit, bij voorbeeld, was onder anderen zoo met geheel het zuidelijk gedeelte, van de poort St. Jan van Latren af tot aan den voet van het Alba-gebergte toe. Tijdens Cato, Plinius, Horatius enz. was de lucht in het dal van Ardea niet minder schadelijk voor de gezondheid, dan zij dit hedendaags is.

De Potijnsche poelen, met welke men reeds meer dan twee duizend jaren in strijd is, zonder ze kunnen overwinnen — die Potijnsche poelen zijn door de Pausen sterker dan door al de Romeinsche Keizers beteugeld geworden. Appius, door wien de Appiaansche weg over die poelen geslagen werd, de Consul Cethegus, later Cesar Augustus, Nerva en Trajanus deden er belangrijke werken aan volvoeren, maar zonder beduidende uitkomsten daarvan te verkrijgen.

Het afgebroken werk werd omstreeks de zesde eeuw door Keizer Theoderik hervat, en dat voorbeeld later door de Pausen gevolgd. In de zestiende eeuw gaven Leo X en Sixtus V, zich veel moeite tot het volbrengen van dien arbeid en legateerden zij die taak aan Pius VI, die zich waardiglijk daarvan kweet.

In 23 jaren tijds, te weten van 1773 tot 1796 legde deze Paus niet minder dan 9 millioen te kosten aan pogingen om dit gedeelte van den Romeinschen grond te verbeteren, en welke zijn de uitkomsten daarvan geweest? De heer Prony, een der geleerden van het instituut van Frankrijk, die een afzonderlijk werk over dit moerassig dal heeft uitgegeven, zegt daaromtrent:

»Voor dat de werken van Pius VI daargesteld waren, hadden de dalbewoners zulk week vleesch en zoo weinig elasticiteit in het zenuwgestel, dat de minste vinger-aanraking er langen tijd haren indruk achterliet. Na het voltooid zijn van evengenoemde werken, is dit verschijnsel ook zelfs op de meest ongezonde plekken verdwenen.

De nabij de kom der Pontijnsche poelen gelegen bergen geven eene nog latere getuigenis van de verstandige zorg der Pausen en van de werken, die zij steeds ten nutte van hun wereldlijk grondgebied hebben doen bewerkstelligen. De wateren van de Tevorone, die de stad Tivoli doorloopen en die aan haren voet eene diepe kolk hebben gevormd, dreigden, door hun onophoudelijk woelen, die stad ten laatste te zullen doen instorten. Gregorius XVI, de stichter van den botanischen tuin van den Janiculus-heuvel, deed uitgravingen in genoemden berg doen, ten einde eene andere rigting aan de rivier te geven en de stad Tivoli alzoo te beveiligen."

Bezoeken wij thans de binnenstad zelve van Rome en bij iederen stap zullen wij er meest doorslaande blijken van de bezorgdheid der Pausen ontmoeten. Het oude Rome heeft zijn behoud aan de stichtingen van het Christendom te danken. De kerken hebben het zegel der onvergankelijkheid op de heilige stad gedrukt. Zonder die kerken zou Rome een ander Poestula zijn geworden, zijne bewoners het hebben zien verlaten en niet meer bestaan; maar die kerken, maar al die monumenten van kunst, daargesteld ter vereeuwiging van godsdienstige herinneringen, zijn tevens voor Rome zoo vele gestichten van openbare gezondheid geweest. Terwijl zij de stad opluisterden, maakten zij den grond gezonder.

Het vatikaan is gezonder geworden door den aanbouw van de St. Pieters kerk en van het Pontifikaal paleis. Leo X, die deze bouwingen heeft doen aanvangen, heeft gelijktijdig werken ter bevordering der gezondheid in de wijk van het veld van Mars doen ondernemen, en sedert roemt die wijk op eene zeer gezonde bevolking. De groote markt was eene drassige en ongezonde plek; de daarop gestelde kerken en gedenkteekenen van kunst, die er een geheel ander aanzien aan hebben gegeven, hebben haar tevens gezonder gemaakt.

Een der schoonste pleinen van Rome, het plein van Navona, de plaats waar vroeger het circus van Severus stond, was vermaard om zijne ongezondheid; het vaster maken van den grond, het er op aanbrengen van de fontein van Bernini en het er op aanbouwen van de overheerlijke kerk van St. Agnes, hebben aan dit plein de ongezondheid, die het onbewoond deed blijven, ontnomen. Het is aan Paus Innocentius X, dat Rome de stichting van dit merkwaardig plein te danken heeft. Te regt heeft de Heer Falloux het aangemerkt: »Zonder de Pausen is Rome niets."

Toen de Pausselijke zetel naar Avignon werd overgebragt, dompelde zulks de heilige stad in diepen rouw, zij verloor allengs van hare bewoners en dreigde een woestenij te zullen worden, want het cijfer van hare bevolking was reeds tot op 35,000 gedaald. De ongezondheid wakkerde weder aan, naar mate de stad aan beweging verloor. Men stierf er jong, de ouderdom en de jeugd waren zeer nabij aan elkander, zoo kort was het leven er dooreen geworden. Innocentius III schreef de aanteekening ter neder, dat slechts weinige Romeinen den leeftijd van veertig jaren bereikten, en dat op zestig jaren voor hen de uiterste grens des levens was.

Gregorius XI redde Rome, door den pausselijken zetel van Avignon weder derwaarts over te brengen. Van dat oogenblik af nam de bevolking weder toe en werd het leven er ook weder minder kort. Toen Pius VI uit Rome was gesleept, zag men er de bevolking op nieuw van lieverlede afnemen, en de stad heeft eerst bij het eindigen van haar weduwschap weder begonnen te herstellen.

Het blijkt alzoo, dat het lot van de stad Rome ten naauwste aan dat van het pausdom verbonden is, en dat zij, zonder dit, den naam van *eeuwige stad* onmogelijk zal kunnen behouden.

Zij, die te kwader trouw voorgenomen hebben dit niet te erkennen, zullen al de bovenstaande bewijzen niet willen aannemen. Het is ook niet voor hen, dat die bewijzen hier zijn ter neder geschreven; maar het is voor hen, die te goeder trouw gaarne inlichtingen ontvangen.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Ter Kastelenije van het Geregtshof.

Op Vrijdag, den 15 Februarij 1850.

De helfte in het Huis en Erf, gelegen aan de *Wageweg Straat*, La. B. No. 94; aankomende Rachel Levy, Wed. George Jacob Davids, nu Boedel. — *f* 210. — J. G. Davids en M. Pam geboren Davids.

SCHEEPVAART.

BINNENGEKOMEN.

Den 15den dezer, de Nd. Am. Brik Niger, Kapt. W. E. Herrick, van Gloucester, hebbende 23 dagen reis.

Idem, Z. M. Schoener *de Wesp*, Luitenant ter Zee 1e. klasse, R. van Vos, van Curaçao, laatst van St. Eustatius.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam.

Astrea, kapt. J. A. de Lang, adres bij H. Degenhard. Sluit 25 dezer.

Braamspunt, kapt. G. E. Swart, adres bij J. J. Leijsner.

Thetis, kapt. K. Poel, adres bij Gisius & Co.

Johannis Hermanus, kapt. J. B. Weijgers, adres bij Gisius & Co.

De Dolphijn, kapt. Visser, adres bij Gebrs. Reelfs.

Koning Willem, kapt. Lutje, adres bij C. J. Leijsner.

Concordia, kapt. J. C. Londt Hz., adres bij J. P. Haase jr.

Noord-Holland, kapt. F. C. Overeem, adres bij Gisius en Co.

ADVERTENTIEN.

Gedrukt bij J. C. MULLER Az.